

روایتی ناگفته از حماسه خرمی
۲۸ رزمنده یزدی که در مهرماه ۱۳۶۲ هـ قری شمس
در روستاهای تنگی سرو و نیز کردستان مظلومانه به شهادت رسیدند.

محمدعلی همتی

مشخصات ظاهری	۱۴۱ ص. : مصور بخشی رنگی.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۶۳۱۴-۱۲-۱
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	عنوان دیگر: روایتی ناگفته از حماسه آفرینی ۲۸ رزمنده یزدی که در مهر ماه ۱۳۶۲ هجری شمسی در روستای تنگی سرو نیر کردستان مظلومانه به شهادت رسیدند.
عنوان دیگر	روایتی ناگفته از حماسه آفرینی ۲۸ رزمنده یزدی که در مهر ماه ۱۳۶۲ هجری شمسی در روستای تنگی سرو نیر کردستان مظلومانه به شهادت رسیدند.
موضوع	جعفری نجف آبادی، محمود، ۱۳۴۰ -- خاطرات
موضوع	جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ -- کردستان -- شهیدان
موضوع	Iran-Iraq War -- ۱۹۸۰-۱۹۸۸ -- Kurdistan -- Martyrs
موضوع	جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ -- خاطرات
موضوع	Iran-Iraq War -- ۱۹۸۰-۱۹۸۸ -- Personal narratives
موضوع	شهیدان -- ایران -- یزد (استان) -- بازماندگان -- خاطرات
موضوع	Survival -- Dair -- Iran -- Yazd (Province) -- Martyrs
موضوع	ضد انقلاب -- ضد انقلابیون -- ایران -- کردستان
موضوع	Iran -- Kurdistan -- Counterrevolutionaries
شناسه افزوده	حفظ آثار سپاه دفاع مقدس و بسیج، انتشارات چشم و چراغ
رده بندی کنگره	DSR ۱۶۲۶
رده بندی دیویی	۹۵۵/۰۱ ۳۰۹۲
شماره کتابشناسی ملی	۸۸۴۳۷۵

شب های محراب بر اساس خاطرات محمود جعفری نجف آبادی

نویسنده: محمد علی همتی

ناشر: انتشارات چشم و چراغ

طرح جلد و صفحه آرا: محمد مهیار میرزا بابایی

شابک: ۹۹۰۸۱-۶-۷-۷۸

شماره ثبت: ۳۱۳-۹۸

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۵,۰۰۰ تومان

مرکز حفظ آثار سپاه الغدير

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر، محفوظ و در اختیار مرکز حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس و بسیج سپاه الغدير استان یزد می باشد.

◆ مقدمه:

راجع به جنایات گروه‌های ضدانقلاب مثل دموکرات و کومله مطالبی شنیده بودم؛ از هول و ترسی که در سال‌های دهه ۷۰ تقدس و حریم فضای جبهه‌های شمال غرب به راه انداخته بودند و باشکوه‌های عوام‌فریبانه به چه جنایاتی که دست نمی‌زدند!

از شهدای مظلوم کردستان مطالبی شنیده بودم؛ مثل شهادت جمعی از رزمندگان توسط ضدانقلاب در درگیری جاده بانه - سردهشت که تعدادی از این رزمندگان از استان یزد بودند!

از اعزام‌های رزمندگان یزدی شنیده بودم؛ آن موقع که مسئولین اعزام نیرو، بیشتر اعزام اول یا دومی‌ها را به جبهه غرب می‌فرستادند تا پس از کسب تجربه در دفعات سوم به بعد به جبهه‌های جنوب اعزام شوند.

از شهدای یزد در عملیات‌های غرب و شمال غرب
مثل عملیات‌های مطلع‌الفجر، والفجر ۲، والفجر ۴، نصر ۷،
بیت‌المقدس ۲ و ۴؛ در لایه‌های خاطرات فرماندهان
تیپ‌الغدیر مطالبی شنیده و خوانده و گاه خود در این
وادی دست به قلم شده بودم.

شنیده‌ها و مطالب زیاد بود؛ ولی از شهادت مظلومانه
جمع و مل‌توجهی از رزمندگان یزد در روستاهای
در استاده شهر سندرچ کردستان در مهرماه ۱۳۶۲ هنوز
مطالبی شنیده بودم.

یک روز که مصائبی از رادیو پخش شد، راوی
محمود جعفری نیک‌آبادی ۲۱ شهید را نام برد که به
دست ضدانقلاب در یک منطقه و در یک تاریخ مشترک
به شهادت رسیده بودند.

برایم جالب بود. حتی تا آن روز در استان فارس
و فرماندهان شاخص جنگ هم این موضوع را نشنیده
بودم.

خیلی می‌خواستم راجع به این شهدا مطلبی نوشته
شود؛ به چند نفر از نویسندگان استان، پژوهش در مورد

این سوژه را پیشنهاد دادم.

یک روز، اتفاقی جزوه‌ای به دستم رسید که در آن مشروح خاطرات برادر محمود جعفری یکی از بازماندگان واقعه کردستان در آن نوشته شده بود.

مطالب را خواندم. تازه بود و نو و مستند. تصاویر و اسناد شفاهی مظلوم آن ماجرا را کاوش کردم. تصاویر پیکر بیمه از شهید اروی پرونده‌هایشان در آرشیو سپاه هنوز دست نخورده بود. مشخص نبود که آن یاران هم عهد، در درگیری، با نداشتن تلاب چگونه شهد شهادت را نوشیده‌اند؛ ولی می‌سند زدن خیلی‌هایشان با تحمل شکنجه‌های سنگین جان به جان آفرین تسلیم نموده‌اند. این تصاویر هر کدام سند بر جنایات گروه‌های ضدانقلاب بود و سندی بر ولایت‌مندی، شجاعت، ایثار و در یک کلام مظلومیت شهدای نظام می‌زد در خطه کردستان.

قسمت شد چندی بعد با جمعی از دوستان در اجلاسیه شهدای کردستان میهمان باشم. آنجا، در دیار کردستان، کتابی به من هدیه دادند؛ کتاب نقشه‌های

خاکی؛ کتابی که راجع به زندگی نامه شهید پیشمرگ کرد محمدامین رحمانی بود. همین طور که مطالب را نگاه می کردم، به مطالبی برخورددم؛ بله، در صفحاتی از آن کتاب روایتی از شهدای مظلوم تنگی سر و جانیات گروه دموکرات آمده بود. نوشته بود که ضدانقلاب بر سر مهاجرین آورده است؛ ولی ننوشته بود این مهاجرین از کجا آمده اند.

در گشتم به یزد و سراغ محمود جعفری را گرفتم و شش نفر دیگر از همراهانش در روستای محراب که تا امروز کمتر کسی به سراغ آن رفته بود.

بله، از جمع بستاران اعزامی به روستاهای تنگی سر، نیر و محراب ۳۰ نفر به شهادت رسیدند. حسن رضا بابایی و سید محمد فخرالدینی در ۲۱ شهریورماه ۱۳۶۲ در محور توربین نازی سر و ۲۸ نفر دیگر یک ماه بعد در دوروستای سکی نیر و نیر؛ فقط هفت نفری که در روستای محراب بودند زنده

معرفی که سالم برگشتند.^۱

با کمک جعفری و چند نفر از بازماندگان محراب مطالب را تکمیل کردیم. بی تردید این متن تنها اشاره‌ای به ماجرای پرفراز و نشیب حضور رزمندگان یزدی در آن سه روستا است؛ ولی به قول یکی از اساتیدم مقرر نیست در رصه‌هایی همچون علم تاریخ، یک شبه راه صد ساله را طی کنیم. ما آمده‌ایم یک قدم کوچک در این مسیر برداریم. ما آمده‌ایم تا آجر بر ساختمانی که در حوزه علوم دفاع مقدس استای یزدی نهاده شده است بگذاریم. خاطرات مکتوب محمود جعفری از مأموریت محراب هم می‌تواند قدمی باشد تا گوشه‌ای از نقش رزمندگان استان یزد در تاریخ دوران دفاع مقدس را به ثبت برساند.

باید گفت آنچه در این روایت آمده است بخشی است بر اصول علم تاریخ شفاهی. راوی تنها مشاهدات خود و حس و حالش از فضای آن برهه تاریخی را بیان نموده

۱. موضوع زنده ماندن هفت نفر از غیریومی‌های روستای محراب در خاطره فرزند یکی از پیشمرگان کرد آمده است. به انتهای کتاب رجوع کنید. همچنین شهید محمدحسین دیودیده تنها بازمانده روستای تنگی سر در عملیات بدر به شهادت رسید.

است. نویسنده تلاش نموده با نگاهی علمی به موضوع و راستی آزمایی متن با بهره گیری از مطالب سایر افرادی که همراه راوی بوده اند، خلوص مطالب را بالا ببرد. باید پذیرفت که بیان راوی ممکن است باعث برداشت های نادرستی شود؛ ولی ضرورت پرداختن به موضوع، جای حد و تقصیر را برای ما باز می گذارد. در واقع ناجوانمردی برخی افراد نفوذی در میان پیشمرگان کرد و اهالی حارم آن سه روستا، نباید حمل بر بی احترامی به مردمن آن مناطق تلقی شود؛ بی شک سهم پیشمرگان کرد مسلمان در امنیت، منطقه کردستان بر کسی پوشیده نیست.^۱ عملکرد امثال شهید محمد امین رحمانی فرمانده گردان ضربت محمد رسول الله برگ زرینی در کتاب تاریخ دفاع مقدس ایران مکررستان است. با این اوصاف نباید منکر آن شد که این راه حساس تاریخی، گروه های معاند ضدانقلاب از هر خصوصی و هر شیوه ای برای اعمال نفوذ و رسیدن به اهداف خود به بهره مانده اند.

محمد علی سمعی

۱. در یادداشت برخی شهدا که در ضمیمه کتاب آمده به گوشه ای از عملکرد اثربخش پیشمرگان کرد اشاره شده است.